

Redogörelse för samråd om förslag till
reviderad renhållningsordning
(avfallsplan och lokala föreskrifter)
för Gävle, Hofors, Ockelbo, Sandviken och Älvkarleby

2015-08-23



Innehåll

Inledning och sammanfattning.....	4
Synpunkter från remiss (april-maj 2015).....	6
1 Gävle kommun	6
1.1 Kommunstyrelsen Gävle	6
1.2 Samhällsbyggnad Gävle	9
2 Hofors kommun	10
2.1 Kommunstyrelsen Hofors.....	10
3 Ockelbo kommun	12
3.1 Kommunstyrelsen Ockelbo	12
4 Sandvikens kommun	14
4.1 Kommunstyrelsen Sandviken.....	14
5 Älvkarleby kommun	17
5.1 Kommunstyrelsen Älvkarleby.....	17
6 Kommunala bolag, förbund och andra kommunala representanter.....	19
6.1 Gavlegårdarna.....	19
6.2 Sandvikenhus.....	21
6.3 Gävle Energi.....	21
6.4 Sandviken Energi.....	22
6.5 Gästrike Vatten.....	22
6.6 Inköp Gävleborg.....	23
6.7 Kostchefer och andra representanter för kostförsörjning	24
6.8 Referensgruppen med miljö- och hälsoskyddsinspektörer	25
7 Övriga remissinstanser.....	26
7.1 Länsstyrelsen Gävleborg	26
7.2 Länsstyrelsen Uppsala	26

7.3 Högskolan i Gävle – studenter vid coop-utbildningen i miljöteknik	27
7.4 Region Gävleborg.....	28
7.5 Svensk Däckåtervinning	29
7.6 Omställning Järbo.....	29
7.7 Gästrike återvinnare internt	32
Synpunkter från utställning för allmänhetens granskning.....	33
8 Utställning för allmänhetens granskning (juni-juli 2015).....	33
8.1 Emma Ellström, Sandviken	33
8.2 Annette Nyström, Norrsundet.....	33

Inledning och sammanfattning

I arbetet att ta fram förslaget till reviderad renhållningsordning med avfallsplan och lokala föreskrifter har kommunalförbundet Gästrik Återvinnare samrått med berörda aktörer dels genom ett remissförfarande under april-maj 2015, dels genom att ställa ut förslaget för allmänhetens granskning under juni-juli 2015.

Bland andra följande aktörer fick förslaget till reviderad renhållningsordning för synpunkter:

- Kommunerna Gävle, Sandviken, Ockelbo, Hofors och Älvkarleby
- Kommunala bostadsbolag, energibolag och VA-huvudmän
- Inköp Gävleborg
- Länsstyrelserna i Gävleborg och Uppsala
- Region Gävleborg
- Högskolan i Gävle
- Producentorganisationerna
- Fastighetsägare
- Ideella organisationer

Eftersom detta gäller en revidering och inte en helt ny plan, så var remissförfarandet inte lika omfattande som när planen ursprungligen utarbetades 2009-2010.

Under remissen framkom ett stort antal synpunkter och förbättringsbehov vid möten och i yttranden. Det är mycket glädjande att remissinstanserna har lagt omsorg och eftertanke och bidragit med kloka synpunkter för att förbättra förutsättningarna för en bra plan för de kommande åren.

Inkomna synpunkter handlar till exempel om:

- Det behöver vara lätt att göra rätt. Det finns behov att förbättra möjligheterna att lämna farligt avfall, grovsopor, textil, däck.
- Det finns stora behov av att arbeta förebyggande och strategiskt för att minska nedskräpningen. Flera remissinstanser förordar att Gästrik återvinnare bör få ett uppdrag att ansvara för och samordna detta strategiska förebyggande arbete.
- Kommunerna efterfrågar stöd i arbetet att förebygga avfall i de kommunala verksamheterna. Kommunerna har begränsade förutsättningar att kunna driva detta arbete.
- Det är viktigt att arbeta för att förändra beteenden för att öka sorteringen och för att åstadkomma hållbar konsumtion. Detta kräver kunskap om beteendeförändring, samverkan mellan olika aktörer och resurser.

- Det behövs ett tydligt mål att minska avfallsmängderna.
- Det är viktigt att olika styrdokument styr åt samma håll.
- Det är viktigt att avfallsplanen vävs in i kommunens verksamhetsplanering, styrning och uppföljning på ett effektivt sätt.
- Offentlig upphandling och offentliga inköp är ett viktigt område för hållbar resursanvändning. Att styra köpbeteendet hos den offentliga upphandlaren kan ge betydande bidrag till hållbar utveckling.
- Flera remissinstanser vill gärna se att Gästrike återvinnare tar ett stort ansvar att driva och samordna arbetet med att genomföra föreslagna åtgärder för att nå målen. De mindre kommunerna har begränsade resurser att driva arbetet. Det gäller till exempel:
 - Nedskräpning
 - Förebygga avfall i kommunala verksamheter, inklusive att minska matsvinn
 - Beteendeförändring och information/kunskapsförmedling

Under utställningstiden inkom två yttranden som båda handlar om önskemål om utökade öppettider på återvinningscentraler.

Samtliga inkomna synpunkter redovisas i denna samrådsredogörelse.

Efter framförda synpunkter finns *i kursiv stil* svar och kommentarer från Gästrike återvinnare.

Synpunkter som har föranlett ändringar i förslaget till reviderad renhållningsordning är markerade med streck i vänsterkanten av Gästrike återvinnarens kommentar.

Inkomna yttranden finns att tillgå i sin helhet hos Gästrike återvinnare.

Gästrike återvinnare tackar för inkomna konstruktiva synpunkter som har bidragit till att förbättra avfallsplanen och de lokala föreskrifterna.

Synpunkter från remiss (april-maj 2015)

1 Gävle kommun

1.1 Kommunstyrelsen Gävle

- 1.1.1 Det är viktigt att miljöstrategiska programmet och avfallsplanen pekar åt samma håll. Vi bedömer att de gör det. Däremot finns skillnader i t.ex. basår och målår, se målet om matsvinn.

GÅ: Det är positivt. Vi instämmer i att de pekar åt samma håll. Dock går de lite i otakt, så nya frågor kan väckas i det ena arbetet som påverkar det andra. Ett exempel på det är arbetet att förebygga avfall som bör lyftas in tydligare i det miljöstrategiska programmet. Planens inledningskapitel kompletteras med en skrivning om detta

- 1.1.2 Det är viktigt att avfallsplanen vävs in i kommunens verksamhetsplanering och uppföljning, så att inte verksamheterna behöver rapportera och följa upp på flera ställen. Det är bra att föra in arbetet med avfallsplanen i hjulet med budget- och verksamhetsplanering, men det kanske behöver preciseras på vilken nivå detta ska ske och dessa personer bör ha det mandat och de befogenheter som behövs.

GÅ: Texten justeras. Det kommer också att behövas insatser från både kommunerna och Gästrike återvinnare för att få till rutiner för detta på ett bra sätt.

- 1.1.3 Skrivningarna om ansvar för städning av nedskräpning och skrotbilar behöver förtydligas. Kommunens ansvar och fastighetsägarens ansvar behöver tydliggöras.

GÅ: Texten justeras.

- 1.1.4 Det finns ett stort behov av en samordnande roll kring det förebyggande arbetet mot nedskräpning. Den som samordnar bör ha kunskaper och erfarenheter inom kommunikation, beteendefrågor och projektledning. Vi ser ett behov av en strategi för att minska nedskräpningen med exempelvis utåtriktade insatser för att förändra beteenden. Gästrike återvinnare har hög kompetens kring alla delar i detta. Vi ser därför gärna att Gästrike återvinnare samordnar arbetet och intar en drivande roll i det strategiska arbetet mot nedskräpning.

GÅ: Detta är en stor och viktig fråga som är under diskussion. Att klargöra ansvar och roller ingår som en aktivitet i avfallsplanen. Tills vidare räcker de skrivningar som finns i avfallsplanen. Om något beslut i frågan hinner fattas innan september så förtydligar vi i avfallsplanen, annars får arbetet ske som en åtgärd.

- 1.1.5 När det gäller förslaget om mål för att minska mängden matsvinn Gävles del blir det svårt att direkt sätta en målsättning för 2020 eftersom vi nyligen startat åtgärdsarbetet för att uppnå målet i MSP. 2014 års uppföljning av MSP visar att förskolorna och skolorna redan minskat med över 20 % under perioden 2012-2014. För vård och omsorgsverksamheterna saknas statistik så där saknas kunskap i dagsläget. Vi anser att Gävle kommuns bidrag bör bli att arbeta med att minska matsvinnet i enlighet med målet i miljöstrategiska programmet och på så vis bidrar vi även till avfallsplanens mål. Det kan behövas ett förklarande tillägg om vad som avses med matsvinn (mat som hade kunnat ätas upp) respektive matavfall (som även innefattar ben, skal etc).

GÅ: Målet förtydligas enligt förslag från kostchefer och annan berörd personal.

- 1.1.6 Målförslaget att alla företag en säker och väl fungerande hantering av sitt farliga avfall och elavfall, bör omformuleras så att det gäller redan nu och inte senast 2020.

GÅ: Målet omformuleras.

- 1.1.7 Målförslaget att flytta avfallet uppåt i avfallstrappan bör omformuleras så att det blir lätt att förstå för alla.

GÅ: Målet omformuleras.

- 1.1.8 Gästrike återvinnare har identifierat ett nytt styrmedel ”Andra beteendeförändrande åtgärder, till exempel återkoppling och design för hållbara beteenden (det ska vara lätt att göra rätt)”. Vi är positiv till detta. Det är ett område som vi redan påbörjat kompetensutveckling inom, tillsammans med Gästrike Återvinnare, och ser framemot fortsättning inom.

GÅ: Vi instämmer. Beteendeförändring är ett avgörande område för att nå framgång i hållbarhetsarbetet. Kunskap, färdigheter, samverkan och resurser är viktigt.

- 1.1.9 Lägg in rubriker för alla kolumner i åtgärdsprogrammet

GÅ: Åtgärdsprogrammet kompletteras med rubriker.

- 1.1.10I åtgärdsprogrammet bör det tydliggöras vem som är ansvarig att vara drivande i åtgärder där flera aktörer är delaktiga.

GÅ: Åtgärdsprogrammet kompletteras med förslag på huvudansvarig för varje åtgärd.

- 1.1.11 Åtgärden ”Förbättra förutsättningarna för personer med funktionshinder”:
Tydliggör vilka förutsättningar som ska förbättras och ändra till funktionsnedsättning istället för funktionshinder.

GÅ: Åtgärden justeras.

1.1.12 Det behövs fler åtgärder än information, när det gäller åtgärder för att förmå invånarna att konsumera hållbart. Information räcker inte för att uppnå detta.

GA: *Helt rätt. Åtgärdsprogrammet kompletteras.*

1.1.13 Skriv tydligt i åtgärdsprogrammet när det är den kommunala tillsynsmyndigheten som är berörd av en åtgärd.

GA: *Åtgärdsprogrammet justeras.*

1.1.14 Komplettera åtgärden ”Driva ett gemensamt arbete för att minska mängden matsvinn i kommunala storkök, bespisningar och verksamheter. I arbetet ingår regelbundna träffar med kommunernas kostchefer.” med texten ”eller av kommunerna utsedd personal”

GA: *Åtgärden kompletteras.*

1.1.15 Tydliggör åtgärd 1 och 4 i åtgärderna för att förebygga avfall i kommunala verksamheter.

GA: *Åtgärderna kompletteras.*

1.1.16 Gävle kommun arbetar systematiskt med att utveckla arbetet med att ställa miljökrav vid upphandlingar. Vi är positiv till att få stöd av Gästrike återvinnare till att förebygga avfall i hela kedjan från upphandling/inköp till avfallshantering. Gästrike Återvinnares kompetens och drivkraft behövs i arbetet för att motivera de kommunala verksamheterna att arbeta mer med återanvändning av material.

GA: *Frågan om resurser för detta är under diskussion. Samverkan mellan kommunerna, kommunala bolag, Inköp Gävleborg och Gästrike återvinnare är en framgångsfaktor. Åtgärdsprogrammet kompletteras med en åtgärd om samverkan i dessa frågor.*

1.1.17 IT-avdelningen vid Kommunledningskontoret arbetar på flera sätt med Grön IT. Kommunledningskontorets miljöcontroller, Gästrike Återvinnare och IT-avdelningen skulle tillsammans kunna arbeta för att öka resurshushållningen inom användning av datautrustning och minska mängden elektroniskt avfall.

GA: *Det är ett bra förslag som ligger i linje med föreslagen åtgärd.*

1.1.18 Det är för många aktiviteter på temat tillsyn. Prioritera gärna och ta bort några aktiviteter. Samla och samordna de aktiviteter som handlar om tillsyn, tillsynsvägledning och samordna aktiviteter som handlar om informationsmaterial riktade till företagen.

GA: *Åtgärdsprogrammet justeras enligt förslaget.*

1.1.19 När det gäller åtgärdsförslag 12, 13 och 14 till delmål 3.1 så har Gävle kommun inte planerat att arbeta med dessa åtgärder och det finns heller

inte i dagsläget någon given ansvarig för åtgärderna om dessa skulle utföras. I dagsläget finns inga planer att arbeta med åtgärderna.

GÅ: Åtgärd 12 utgår. Åtgärd 13 och 14 kvarstår med ett förtydligande att de som arbetar med frågan är Gästrike återvinnare, kommunala VA-huvudmän och kommunala bostadsbolag.

- 1.1.20 När det gäller de föreslagna åtgärderna för att förebygga nedskräpning, så behöver åtgärderna att klargöra roller och ansvar, samt att utarbeta strategi, ske tidigare, gärna redan under 2016.

GÅ: Frågan är väckt i Gästrike återvinnarens ledning och styrelse och diskussion pågår.

- 1.1.21 Begreppet ”nedskräpning” behöver definieras.

GÅ: Texterna förtydligas

1.2 Samhällsbyggnad Gävle

- 1.2.1 Byt ut ”säkrar” mot ”bidrar” i åtgärden ”Se till att tillsynsplaner säkrar att tillsynsarbetet bidrar till att nå avfallsmålen...”

GÅ: Texten justeras enligt förslaget.

- 1.2.2 Åtgärd 6 till delmål 1.3 behöver förtydligas så att det framgår vad som menas med ”tillsynsvägledning”

GÅ: Åtgärden omformuleras eller utgår.

- 1.2.3 Åtgärd 1 till delmål 2.3 bör kompletteras med kursiv skrivning: ”Informera små och medelstora företag om rätt hantering av farligt avfall och vilken hjälp de kan få av Gästrike Återvinnare/vilka avtal/lösningar som kan erbjudas.”

GÅ: Texten justeras.

- 1.2.4 Åtgärd 3 till delmål 2.3 kan strykas.

GÅ: Åtgärden stryks, ingår i ordinarie tillsynsarbete och behöver inte förtydligas i avfallsplanen.

- 1.2.5 Åtgärd 5 till delmål 2.3 kan ingå i åtgärd 1 och 2.

GÅ: Åtgärden utgår.

- 1.2.6 Formulera om åtgärd 6 om tillsyn över bilskrötar, ingår i löpande tillsynsarbete.

GÅ: Åtgärden utgår.

- 1.2.7 Vi saknar att hantering av schaktmassor vid bygg- och rivningsprocesser särskilt inte nämns i åtgärd 19 till delmål 3.1

GÅ: Åtgärden kompletteras.

2 Hofors kommun

2.1 Kommunstyrelsen Hofors

2.1.1 Överhuvudtaget är det stor spännvidd mellan kommunerna ifråga om resurser och organisation för miljöarbetet och vem som gör vad. Det går inte i nuläget att överblicka hur mycket resurser som krävs för kommunen för att leva upp till detta.

GÅ: Det är en viktig aspekt.

2.1.2 Det är otydligt i listan över åtgärder vilken aktör som är drivande när det är flera ansvariga. Det skulle behöva tydliggöras

GÅ: Åtgärdsprogrammet tydliggörs.

2.1.3 Det är önskvärt att Gästrike Återvinnare har en ledande roll i så stor utsträckning som möjligt i genomförandet av målen och åtgärderna och att det sker i samverkan med kommunen

GÅ: Frågan om resurser och prioritering är under diskussion.

2.1.4 När det i åtgärdsprogrammet står angivet ”Kommunen” är det svårt att utläsa vilken verksamhet i kommunen det gäller. Den del av organisationen som är lika för kommunerna är tillsynen enligt miljöbalken. De åtgärder som berör tillsynsmyndigheten bör därför skrivas ut.

GÅ: Åtgärdsprogrammet tydliggörs.

2.1.5 Samla och samordna de aktiviteter som handlar om tillsyn, tillsynsvägledning och samordna de aktiviteter som handlar om information till företag.

GÅ: Åtgärdsprogrammet justeras.

2.1.6 Komplettera åtgärden ”Driva ett gemensamt arbete för att minska mängden matsvinn i kommunala storkök, bespisningar och verksamheter. I arbetet ingår regelbundna träffar med kommunernas kostchefer.” med texten ”eller av kommunerna utsedd personal”

GÅ: Åtgärden kompletteras.

2.1.7 När det gäller målnivåer för målet att minska matsvinn, så är det realistiskt med 25% minskning av serveringssvinn och 15% minskning av tallrikssvinn.

GÅ: Målet förtydligas enligt förslag från kostchefer och annan berörd personal.

2.1.8 När det gäller målet som handlar om att förebygga avfall i kommunala verksamheter så konstaterar Hofors kommun följande.
I nuläget saknas det både resurser och en organisation i kommunen för

samordning av arbetet med förebyggande av avfall. Det är också svårt att bedöma omfattningen av insatsen för kommunen. För miljökrav vid upphandling behövs gemensamma ramavtal som bör gälla övriga kommuner. Det behövs också resurser för att genomföra dessa krav, som utbildningsinsatser. Hofors kommun är positiv till att få stöd av Gästrikre återvinnare till att förebygga avfall i hela kedjan från upphandling/inköp till avfallshantering. Gästrikre återvinnarens kompetens och drivkraft behövs i arbetet för att motivera de kommunala verksamheterna att arbeta mer med återanvändning av material.

GÅ: Frågan om resurser och ansvar är föremål för diskussion i Gästrikre återvinnarens ledning och styrelse.

- 2.1.9 Nedskräpning är ett stort problem. Det bör definieras vilken typ av avfall som omfattas. För kravet att arbeta med att minska nedskräpningen är det nödvändigt med en samordning mellan kommunerna och med hjälp av Gästrikre Återvinnarens kompetens. Det är önskvärt att Gästrikre Återvinnare intar en drivande roll i arbetet mot nedskräpning

GÅ: Frågan om resurser och ansvar är föremål för diskussion i Gästrikre återvinnarens ledning och styrelse.

- 2.1.10 När det gäller åtgärdsförslag 12, 13 och 14 till delmål 3.1 så har Hofors kommun inte planerat att arbeta med dessa åtgärder och det finns heller inte i dagsläget någon given ansvarig för åtgärderna om dessa skulle utföras. I dagsläget finns inga planer att arbeta med åtgärderna.

GÅ: Åtgärd 12 utgår. Åtgärd 13 och 14 kvarstår med ett förtydligande att de som arbetar med frågan är Gästrikre återvinnare, kommunala VA-huvudmän och kommunala bostadsbolag.

- 2.1.11 Det behövs ett tydliggörande kring vad ändringarna i föreskrifterna i §§ 10c, 19 och 20 innebär, när det gäller att minsta tillåtna avstånd ändras från 50 till 10 meter.

GÅ: Texten förtydligas.

- 2.1.12 Gästrikre återvinnare bör handlägga ärenden om förlängt slamtömningsintervall. Formuleringen i första stycket, att det kan ske utan risk för människors hälsa eller miljön, bör strykas. Det räcker med formuleringen i 3:e stycket: En förutsättning för tillstånd för förlängt tömningsintervall är att avloppsvattnet leds till en godkänd avloppsanläggning.

GÅ: Texten ändras.

3 Ockelbo kommun

3.1 Kommunstyrelsen Ockelbo

- 3.1.1 För att en bra uppföljning ska kunna utföras krävs det att förbundet har en plan för hur uppföljning av målen ska ske och samtidigt lämna tydliga instruktioner till berörda verksamheter.

GÅ: Instämmer. Texten i avfallsplanen förtydligas, och det är viktigt med en bra kommunikation om detta.

- 3.1.2 För målområdet som berör matsvinn behövs en definition på vilket matsvinn som ska mätas. Att minska tallrikssvinn (i skolorna) och serveringssvinn (skola och förskola) med 20 % bedöms som rimligt.

GÅ: Målet justeras utifrån förslag från kostchefer och annan berörd personal.

- 3.1.3 Bygg och miljö är positiv till ett mål som rör farligt avfall från företag.

GÅ: Målet kvarstår tills vidare. Fortfarande saknas mätmetod.

- 3.1.4 För att uppfylla mål 2.3 om farligt avfall från företag skulle det underlätta för de mindre företagen om de kunde lämna farligt avfall vid återvinningscentralen.

GÅ: Frågan är väckt men föranleder ingen ändring i avfallsplanen i nuläget.

- 3.1.5 Föreskrifterna bör struktureras om och gruppera undantagen utifrån avfallsslag.

GÅ: Föreskrifterna justeras.

- 3.1.6 Spridning av slam, latrin, fosforfällor mm bör inte begränsas till egen eller arrenderad mark. Hänsyn bör endast tas till om spridningen innebär någon olägenhet/risk för människors hälsa eller miljön.

GÅ: Föreskrifterna justeras.

- 3.1.7 Förbundet bör hantera ansökningar om förlängt slamtömningsintervall. Hur dessa ska hanteras och bedömas bör framgå i föreskrifterna.

GÅ: Föreskrifterna justeras.

- 3.1.8 Även fritidshus bör kunna beviljas hämtning av säck- och kärlavfall var tredje månad.

GÅ: Vi ser över frågan men har inget svar i dagsläget.

- 3.1.9 Förbundet bör hantera ansökningar om befrielse från sophämtning.

GÅ: Vi ska undersöka detta med juridisk expertis.

3.1.10 Förbundet bör undersöka om det går att ta bort möjligheten att ansöka om befrielse från skyldighet att lämna hushållsavfall, då det i praktiken är omöjligt att uppfylla kraven för total befrielse.

GA: Möjligheten måste finnas enligt miljöbalken.

3.1.11 Bilaga B i föreskrifterna. Vad som menas med sällskapsdjur bör förtydligas. Frågor om nedgrävning av häst ska handläggas av kommunen, inte länsstyrelsen.

GA: Bilaga B justeras. Skrivningen om häst utgår, eftersom hästar inte är hushållsavfall.

3.1.12 Förbundet bör ta fram informationsmaterial som är kopplat till målen och föreskrifterna. Samma information ska kunna lämnas ut i alla 5 kommuner.

GA: Instämmer.

4 Sandvikens kommun

4.1 Kommunstyrelsen Sandviken

4.1.1 Det är viktigt att målen och arbetsplanerna i Sandvikens kommuns styrsystem balanserad styrning under perspektivet ”Hållbar samhällsutveckling” och avfallsplanen pekar åt samma håll.

GÅ: Instämmer, det är viktigt.

4.1.2 I huvudsak stämmer planerna överens men en del åtgärder bl.a. kring matsvinn är redan så pass långt framme i Sandvikens kommun att de målår som finns i avfallsplanen kan behöva justeras.

GÅ: Målet om matsvinn justeras utifrån förslag från den grupp med bland andra kommunernas kostchefer och andra personer som arbetar med frågan.

4.1.3 Samhällsbyggnadsförvaltningen anser att det är viktigt att avfallsplanen vävs in i kommunens balanserade styrning så att rapportering och uppföljning bara behöver göras på ett ställe

GÅ: Instämmer, det är viktigt att hitta en tydlig och smidig process.

4.1.4 Fastighetsägarens ansvar att städa upp på sin respektive mark bör framhåvas

GÅ: Detta förtydligas.

4.1.5 Det är viktigt att kommunen och Gästrike återvinnare samarbetar för att hitta bra rutiner och riktlinjer kring de fall av nedskräpning och skrotbilar där det är svårt att skapa en tydlig bild av vem som bär ansvaret för uppstädningen

GÅ: Det finns goda utsikter att klargöra detta i fortsatt dialog i frågan.

4.1.6 Samhällsbyggnadsförvaltningen ställer sig mycket positiv kring ett samarbete kring att höja kunskap och förståelse kring nedskräpningsproblematiken. Vi ser att det är ett ökande problem i samhället och det behövs förebyggande åtgärder. Då Gästrike återvinnare har en mycket god kompetens i ämnesområdet och har utmärkta pedagoger i sin organisation skulle vi gärna se ett utökat samarbete kring dessa frågor där Gästrike återvinnare samordnar och driver det strategiska arbetet. När det gäller de föreslagna åtgärderna för nedskräpning så ligger de helt i linje med de behov som identifierats i kommunen. Vissa av åtgärderna får gärna tidigareläggas då vi ser att detta är ett ökande problem i samhället. Det är av den anledningen mycket positivt att området nedskräpning nu finns med i förslaget till åtgärdsprogram och i avfallsplanen. Det är bra om begreppet ”nedskräpning” definieras så att det blir tydligt vad det handlar om för avfall

GÅ: Detta är en stor och viktig fråga som är under diskussion. Att klargöra ansvar och roller ingår som en aktivitet i avfallsplanen. Tills vidare räcker de skrivningar som finns i avfallsplanen. Om något beslut i frågan hinner fattas innan september så förtydligar vi i avfallsplanen, annars får arbetet ske som en åtgärd.

- 4.1.7 När det gäller målet om matsvinn så har Sandvikens kommun ett liknande mål för dessa verksamheter men det är ett arbete har en annan utformning och tidplan. Det vi kan se är att matsvinnet minskar kontinuerligt, totalt ca 22 % sedan vi började mäta. Det bra om målen samordnas och följs upp på samma sätt så att det inte skapas ett dubbelarbete kring detta.

GÅ: Riktigt. Ett arbete kring detta pågår i den grupp med kostchefer och andra utsedda personer som jobbar med frågan.

- 4.1.8 När det gäller målet om farligt avfall från företag så är ansvaret för både näringslivets avfall och det kommunala avfallet är huvudsakligen avfallsinnehavarens. Alla verksamhetsutövare ska följa gällande avfallslagstiftning. Detta mål är satt till år 2020 men är något som gäller redan idag vilket gör målet svårt att förstå vad som egentligen avses.

GÅ: Målformuleringen justeras så att årtalet tas bort.

- 4.1.9 Det är positivt att Gästrikre Återvinnare tydliggör och tar med förebyggande arbetet i den reviderade avfallsplanen

GÅ: Det är positivt.

- 4.1.10 Gästrikre återvinnare har identifierat ett nytt styrmedel ”Andra beteendeförändrande åtgärder, till exempel återkoppling och design för hållbara beteenden (det ska vara lätt att göra rätt)”. Detta är mycket positivt. Samhällsbyggnadsförvaltningen ser gärna ett utökat samarbete kring dessa frågor.

GÅ: Det är glädjande. Vi ser fram emot ett samarbete i det intressanta och utmanande området att förändra beteenden.

- 4.1.11 Under de åtgärder som presenteras skulle det behöva förtydligas vem av de föreslagna aktörerna som har huvudansvaret för att driva frågan. Annars blir det otydligt vilken aktör som är den drivande när det är flera ansvariga.

GÅ: Detta förtydligas.

- 4.1.12 Vi föreslår att Gästrikre Återvinnare skriver ut i de fall det handlar om åtgärder för tillsynsmyndigheten.

GÅ: Detta skrivs ut.

- 4.1.13 Vi önskar här följande tillägg ”I arbetet ingår regelbundna träffar med kommunernas kostchefer” eller av kommunerna utsedd personal

GÅ: Texten kompletteras.

4.1.14 Gästrike återvinnare föreslår flera åtgärder inom tillsyn. Det är för många aktiviteter på temat med tanke på hur resurssituationen i den kommunala organisationen ser ut. Prioritera och ta bort de aktiviteter som ger minst nytta i förhållande till insatsen. Samla och samordna de aktiviteter som handlar om tillsyn och tillsynsvägledning. Samordna också de aktiviteter som handlar om informationsmaterial riktade till företagen.

GÅ: Texten justeras.

4.1.15 När det gäller åtgärd 3.1.12-14 så finns det i Sandvikens kommuns inte några planer för dessa åtgärder. Det är i dagsläget svårt att utse en ansvarig för åtgärderna då de spänner över en lång rad aktörer utanför kommunens organisation. I dagsläget finns inga planer att arbeta med åtgärderna

GÅ: Åtgärd 12 utgår. Åtgärd 13 och 14 kvarstår med ett förtydligande att de som arbetar med frågan är Gästrike återvinnare, kommunala VA-huvudmän och kommunala bostadsbolag.

4.1.16 Samhällsbyggnadsförvaltningen vill poängtera att arbetet med att se över och revidera avfallsplanen behöver ha ett årshjul som sammanfaller med arbetet med tillsynsplanering, Sandvikens kommuns budgetprocess samt processen Balanserad styrning. Då finns möjlighet för förvaltningen att skapa ekonomiska förutsättningar för att prioritera arbetet med avfall. Det är också av stor vikt att detta arbete sker på en nivå där det finns förutsättningar att gå in i revideringsarbetet med rätt mandat och befogenheter.

GÅ: Instämmer. Det är viktigt.

4.1.17 Ett flertal av ändringarna i föreskrifterna berör vid vilka situationer Gästrike återvinnare har rätt att ta ut extra avgifter för hämtning av avfall (avstånd för slamsugning av fettavskiljare, tyngd på brunnslock m.m.) Samhällsbyggnadsförvaltningen har noterat att många av kommunala och privata verksamheters anläggningar samt många privatpersoner i kommunen, kommer att få ökade kostnader för bl.a. sophämtning och slamsugning. Detta framgår inte av någon konsekvensutredning i materialet och det hade varit bra att belyst i vilken omfattning hämtningsavgifterna påverkas samt vad dessa ändringar i avstånd beror på. Vi har fått en muntlig förklaring men det hade varit bra för pedagogiken i frågan att ge en skriftlig förklaring till de extra avgifter som införs.

GÅ: Instämmer. Vi kommer att förtydliga detta.

5 Älvkarleby kommun

5.1 Kommunstyrelsen Älvkarleby

- 5.1.1 Vi är positiva till en utökad dialog och samarbete med förbundet för att vi tillsammans ska nå målen.

GÅ: Det är bra.

- 5.1.2 Mål 2.2.3 om farligt avfall från företag behöver formuleras om. I nuvarande form svårt att mäta och följa upp. Ett förslag är att formulera målet liknande 2.2.1 fast för företagare. Följs upp via enkät eller intervju.

GÅ: Målformuleringen kvarstår tills vidare. Mätmetod är inte löst.

- 5.1.3 Åtgärd 0.0.10 om tillsynsplaner och tillsynsvägledning bör formuleras om för att fungera med kommunens verksamhetsplanering eftersom kommuner inte alltid kan ha avfall som huvudfokus i tillsynsarbetet. Förslag till formulering: Avfallsmålen ska beaktas vid framtagande av kommunens tillsynsplan.

GÅ: Åtgärden formuleras om.

- 5.1.4 Mål 1.3 om att förebygga avfall i kommunala verksamheter och åtgärdsprogrammet kopplat till målet innebär utmaningar för oss som mindre kommun då vi idag inte har någon tjänst som miljöstrateg som kan driva arbetet internt hos oss. För att Älvkarleby ska kunna leva upp till dessa mål krävs ytterligare personella resurser i form av miljösamordnare/strateg.

GÅ: Det är en viktig aspekt, att prioritera och planera hur arbetet med att förebygga avfall ska drivas i kommunerna.

- 5.1.5 Åtgärd 1.3.3 om att ställa miljökrav i upphandlingar är bra. Policy/Rutin bör tas fram tillsammans med Inköp Gävleborg.

GÅ: Inköp Gävleborg har tagit fram en Inköspolicy och arbetar aktivt med frågan. Åtgärdsprogrammet kompletteras med en åtgärd om samverkan i dessa frågor.

- 5.1.6 Åtgärd 1.3.6 om tillsynsvägledning. Oklart vad som avses med tillsynsvägledning. Dessa återfinns vanligen hos centrala myndigheter och länsstyrelser, så där saknar vi rådighet. Om formuleringen syftar på något annat behöver det tydliggöras.

GÅ: Åtgärden omformuleras.

- 5.1.7 Åtgärd 3.1.2 om att utreda möjligheten att skapa ”återanvändningscentraler” för bygg- och rivningsavfall. Bra åtgärd. Huvudansvaret för utredning bör ligga på GÅ. Kommunen kan bistå med underlag för lämplig placering etc.

GÅ: Denna åtgärd är en stor utmaning, och den kvarstår i åtgärdsprogrammet.

- 5.1.8 Åtgärd 3.1.5 och 3.1.7 om återanvändning och sortering. Bra åtgärder. Intern miljösamordnare saknas i kommunen, svårt att uppfylla åtgärderna utan tydliggöra ansvar och avsätta resurser för detta.

GÅ: Det är en viktig aspekt.

- 5.1.9 Åtgärd 3.1.12 om urinseparering. Ansvaret för utredning av urinseparering bör ligga på Gästrike återvinnare. Kommunerna medverkar genom samverkansgruppen.

GÅ: Åtgärden utgår då frågan inte är prioriterad hos någon aktör.

- 5.1.10 Åtgärd 3.1.15 om att säkra avfallshanteringen i bygglovsprocessen. Ska enligt PBL hanteras i kontrollplan inför startbeskedet.

GÅ: Åtgärden kompletteras.

- 5.1.11 Åtgärd 3.1.17 om att avsätta mark för återvinningsstationer i den fysiska planeringsprocessen. Måste föregås av en dialog om behov med GÅ för att resultatet ska bli bra. GÅ behöver förutse och i god tid uppmärksamma kommunen på behovet av mark för ÅVS. Dels löpande då behov kan förutspås, dels genom yttranden i planärenden.

GÅ: Det är viktigt med en bra och löpande dialog i dessa frågor.

- 5.1.12 Åtgärderna 3.1.20-22 om nedskräpning är bra.

GÅ: Bra.

- 5.1.13 GÅ bör arbeta för att man i Sverige ska övergå till materialinsamling istället för förpackningsinsamling. Detta för att underlätta för envar att "göra rätt" samt öka materialåtervinningen.

GÅ: Gästrike återvinnare har små möjligheter att påverka detta. Naturvårdsverket har utrett frågan. Om kommunerna får insamlingsansvaret för förpackningar kommer frågan att aktualiseras.

- 5.1.14 Avsnittet om nedskräpning är bra formulerat. Det är viktigt att ha en nära dialog för att i samråd planera in aktiviteter kring nedskräpning då vi har idag lite resurser som arbetar med detta.

GÅ: Instämmer.

6 Kommunala bolag, förbund och andra kommunala representanter

6.1 Gavlegårdarna

6.1.1 Gavlegårdarna har noterat att inget av de föreslagna målområdena motverkar det miljöarbete som Gavlegårdarna arbetar med. Tvärtom ser vi goda möjligheter att fortsätta det samarbete som redan idag finns mellan Gästrike återvinnare och Gavlegårdarna.

GÅ: Det är positivt.

6.1.2 När det gäller målområde 1 ”Att förebygga resursslöseri och spridning av farliga ämnen” ser vi goda förutsättningar att arbeta med detta. Omkring en tredjedel av Gävles invånare bor hos Gavlegårdarna vilket innebär goda möjligheter att tillsammans nå ut med information och andra aktiviteter för att nå uppsatta mål.

GÅ: Vi instämmer. Det finns mycket att vinna på ett ännu bättre och mer synkroniserat samarbete i kommunikations- och beteendeförändringsarbete.

6.1.3 När det gäller målområde 2 ”Säkra hanteringen av farligt avfall” borde det vara ”lätt att göra rätt” men för många av Gavlegårdarnas hyresgäster som inte har bil är det ”svårt att göra rätt”. Onödiga mängder farligt avfall hamnar på fel plats. Vi behöver arbeta tillsammans för att ta fram komplement till återvinningscentralen.

GÅ: Instämmer. Detta inryms inom föreslagna åtgärder och föranleder ingen ändring i förslaget. Föreslagna åtgärder behöver prioriteras och resurs-sättas.

6.1.4 När det gäller målområde 3 ”Ta tillvara avfall som resurs” så finns det stora möjligheter att utveckla sortering av textil, kläder, småel, fett och matolja. Men det kräver en hel del gemensamma insatser och resurser.

GÅ: Instämmer.

6.1.5 Möjligheten att ta vara på bygg- och rivningsavfall bör undersökas.

GÅ: Instämmer.

6.1.6 Det finns ett stort behov av att hitta andra former för insamling av grovavfall. Nuvarande system att hänvisa hyresgäster till återvinningscentralen på Sörby Urfjäll innebär att en stor del grovavfall främst vid månadsskiften lämnas i källare, på vindar och i återvinningsrummen. Systemet med grovavfall behöver ses över.

GÅ: Instämmer. Detta inryms inom föreslagna åtgärder och föranleder ingen ändring i förslaget. Föreslagna åtgärder behöver prioriteras och resurs-sättas.

- 6.1.7 Bra med ökat samråd och samverkan med producentorganisationerna. Gavlegårdarna tar idag ett stort ansvar för att skapa goda förutsättningar för insamling av tidningar, förpackningar mm i återvinningsrummen.
GÅ: Instämmer.
- 6.1.8 Gavlegårdarna testar insamling av småel i några områden. Gavlegårdarna kommer att föra en dialog med Gästrikre återvinnare om att fördela kostnader för insamling av vissa fraktioner, t ex småel.
GÅ: Detta ryms inom föreslagna åtgärder och föranleder ingen ändring i förslaget. Det är viktigt med fortsatt bra dialog i denna fråga.
- 6.1.9 Det behövs ett nära samarbete med flera aktörer för att förbättra förutsättningarna för personer med funktionshinder.
GÅ: Instämmer.
- 6.1.10 Det är viktigt att använda och utveckla befintliga kanaler för att förbättra kommunikationen med nysvenskar och asylsökande om avfallsförebyggande och sortering, t ex via ”Bo-skolan”.
GÅ: Instämmer. Föreslagen åtgärd kompletteras för att betona vikten av samverkan i frågan.
- 6.1.11 Gavlegårdarna arbetar kontinuerligt för att förbättra återvinningsrummen. Mängden pappersförpackningar (kartonger och emballage) ökar kraftigt, delvis beroende på ökad internethandel. Det innebär att hämtning måste ske 3 ggr/vecka i allt fler återvinningsrum. Detta stämmer dåligt med ambitionen att minska transporter. Det är angeläget att undersöka alternativa lösningar.
GÅ: Instämmer. Det är viktigt med fortsatt bra dialog i denna fråga. Åtgärdsprogrammet kompletteras med en åtgärd om detta.
- 6.1.12 Att förebygga avfall har blivit en allt viktigare fråga ur flera perspektiv. Bland annat behöver kraven vid upphandling och inköp ses över.
GÅ: Instämmer. Åtgärdsprogrammet kompletteras med en åtgärd om samverkan i dessa frågor.
- 6.1.13 Utökad information och utbildning om hållbar utveckling kräver stora resurser hos både Gästrikre återvinnare och Gavlegårdarna, inte minst med tanke på ambitionen att förbättra kommunikationen med nysvenskar och asylsökande.
GÅ: Instämmer.
- 6.1.14 Nedskräpning är ett stort samhällsproblem som kräver samverkan och gemensamma insatser. Bland annat behöver attityden till nedskräpning förändras.
GÅ: Instämmer.

6.2 Sandvikenhus

- 6.2.1 Sandvikenhus har tagit del av förslaget. Samtliga Områdeschefer har läst igenom dokumenten och vi har gemensamt diskuterat innehållet. Vi ser att ert förslag passar väl in i det vi arbetar med och har därför inget att anmärka på.

GÅ: Tack.

6.3 Gävle Energi

- 6.3.1 Avser mål 3.3 Gästrikre återvinnarens transporter eller alla transporter av avfall. I miljöstrategiska programmet är målet 2030.

GÅ: Målet avser alla transporter. Alla aktörer är välkomna att bidra till målet. Offentliga upphandlare kan bidra till målet vid upphandlingar. Gästrikre återvinnare kommer att arbeta för att nå målet senast 2020 och ser goda förutsättningar för det.

- 6.3.2 Lägg till ”lagstiftning” som ett styrmedel.

GÅ: Avsnittet om styrmedel kompletteras.

- 6.3.3 Slå ihop åtgärd 0.0.1 och 0.0.2 om att optimera insamlingssystem och att samverka.

GÅ: Åtgärderna får kvarstå som två separata, då den ena handlar om insamling av avfall under kommunalt ansvar och den andra om samråd om avfall som faller under producentansvar.

- 6.3.4 Förtydliga åtgärd 1.3.3 om miljökrav i upphandlingar, att det även handlar om att minska resursslöseri.

GÅ: Åtgärden förtydligas.

- 6.3.5 Åtgärd 2.1.12, vad är tänkt att göra med det separerade urinet?

GÅ: Åtgärden kommer att utgå.

- 6.3.6 Lägg till Gästrikre Vatten i åtgärd 3.1.13.

GÅ: Åtgärden kompletteras.

- 6.3.7 Förtydliga vad som menas med ”där det är möjligt” i åtgärd 3.3.3 om fossilfria transporter.

GÅ: Åtgärden förtydligas.

- 6.3.8 Stämmer målen om biogas med Miljöstrategiska programmet?

GÅ: Vi bedömer att de harmonierar.

- 6.3.9 Det finns alltid en del att utveckla när det gäller sortering i den egna verksamheten och därför är det bra att det finns stöd från Gästrikre återvinnare. Överlag behövs en tydlighet, till och för kommunens verksamheter så att vi föregår med gott exempel.

GÅ: Instämmer.

- 6.3.10 Viktigt att erbjuda utbildningshjälp så att förvaltningar och bolag i kommunen kan föregå med gott exempel. Informationsmaterial vi kan använda oss av.

GÅ: Instämmer. Gästrikre återvinnare hjälper gärna till.

6.4 Sandviken Energi

- 6.4.1 Ansvaret för kontrollen av fettavskiljare bör kompletteras med Kommunernas tillsynsmyndighet och tömningsentreprenören eftersom ett delat ansvar är viktigt för att nå ett bra resultat med denna kontroll. VA-huvudmannen kan stänga av vattnet om fastighetsägaren släpper ut för mycket fett på ledningsnätet och kommunens tillsynsmyndighet kan ge fastighetsägaren föreläggande om det föreligger en risk för bristande livsmedelshygien eller risk att reglerna i Miljöbalken bryts. Tömningsentreprenören ska tillsammans med fastighetsägaren göra en årlig besiktning av fettavskiljaren.

GÅ: Bilagan förtydligas.

6.5 Gästrikre Vatten

- 6.5.1 I bilaga 3 gällande organisation och ansvar står att Gästrikre Vatten och Sandviken Energi ansvarar för kontrollen av fettavskiljare. GVAB har inte ansvaret för kontrollen av fettavskiljare utan ansvaret borde ligga hos kommunernas tillsynsmyndighet och tömningsentreprenören eftersom ett delat ansvar är viktigt för att nå ett bra resultat med denna kontroll. Det är fastighetsägaren som har ansvaret att ha en fungerande fettavskiljning. VA-huvudmannen kan se till att information om fettavskiljning tillhandahålls och vilka regler som gäller för att vara ansluten till kommunalt VA.

GÅ: Bilagan förtydligas.

- 6.5.2 Avsnitt 4.7 Rötning av matavfall för produktion av biogas. Under Aktörer och roller bör Gästrikre Vatten omnämnas som en aktör som tillverkar rötgas för leverans som råvara till fordons-gastillverkningen.

GÅ: Texten kompletteras.

- 6.5.3 Som en kommentar vill vi nämna att tillverkningen av fordons-gas hade kunnat vara högre om anläggningen hade varit i drift mer kontinuerligt.

Det har varit vissa driftproblem med anläggningen och Gästrike Vatten har fått fackla 25-30 % av sin tillverkade rötgas.

GÅ: Instämmer i att det är ett problem.

- 6.5.4 Under underrubriken *Återföring av näringsämnen* bör man lägga till problematiken med avloppsslam. För att få avsättning för avloppsslam skulle det kunna vara en fördel att samröta avloppsslam och matavfall. En samsyn mellan kommunerna är viktig för att nå framgång. Gästrike Vatten har tagit fram en slamstrategi och jobbar med att hitta avsättning för avloppsslam.

GÅ: Den aspekten är viktig ur ett avlopps-slamperspektiv. Ur matavfalls-perspektivet är det viktigt att hålla matavfallet för sig. Texten kompletteras. Slamstrategin är ett viktigt bidrag till målområde 3 "Ta tillvara avfall som resurs".

6.6 Inköp Gävleborg

- 6.6.1 Planen bör lyfta fram behovet av och möjligheterna med cirkulär ekonomi.

GÅ: Bra synpunkt, cirkulär ekonomi lyfts in i planen.

- 6.6.2 Ett viktigt styrmedel är offentlig upphandling och offentliga inköp. En viktig åtgärd är att styra köpbeteendet hos den offentliga upphandlaren. Möjligheterna med "Upphandling och avrop" bör tydliggöras.

GÅ: Avsnittet om styrmedel kompletteras. Åtgärdsprogrammet kompletteras och förtydligas.

- 6.6.3 När det gäller mål 1.3 att förebygga avfall i kommunala verksamheter är styrning av köp en viktig åtgärd. Kommunerna kan aktivt förebygga avfall genom styrning av köp. Upphandlingspolicyn ger stöd och prioritering. Offentliga aktörer kan öka återbruket.

GÅ: Detta förtydligas i åtgärdsprogrammet.

- 6.6.4 Inköp Gävleborg lyfter aspekten att det finns möjligheter inom avfallsområdet att ta arbetsmarknadspolitiskt socialt ansvar och att dessa möjligheter bör undersökas.

GÅ: Det är en aspekt som Gästrike återvinnare kommer att undersöka.

- 6.6.5 I avsnittet "Andra beteendeförändrande åtgärder" bör även förändrat köpbeteende hos offentliga aktörer nämnas.

GÅ: Texten kompletteras.

- 6.6.6 I åtgärd 0.0.4 bör även kommunala förbund och bolag nämnas.

GÅ: Åtgärden kompletteras.

6.6.7 Till mål 1.1 om att minska matsvinnet bör ytterligare en åtgärd införas:
”Att se över hur produktionsförutsättningarna påverkar möjligheterna att minska matsvinnet”

| GÅ: Åtgärdsprogrammet kompletteras.

6.6.8 I åtgärd 1.3.3 bör ”produkter” bytas mot ”varor” och ”tjänster” mot ”funktioner”.

| GÅ: Åtgärden justeras.

6.6.9 Till mål 1.3 om att förebygga avfall i kommunala verksamheter bör en ytterligare åtgärd införas: ”Utreda förutsättningar för upphandling med utvärderingsgrund i cirkulär ekonomi i samråd med kommunerna”.

| GÅ: Åtgärdsprogrammet kompletteras med föreslagen åtgärd.

6.6.10 Till mål 3.1 om att flytta avfallet uppåt i avfallstrappan bör en åtgärd införas att ”Uppmuntra och underlätta cirkulär ekonomi”

| GÅ: Åtgärdsprogrammet kompletteras med föreslagen åtgärd.

6.6.11 I avsnitt 3.5 om resurser och verksamhetsplanering bör upphandling och inköp nämnas.

| GÅ: Texten kompletteras.

6.6.12 I bilaga 1 om organisation och ansvar bör beskrivas kommunens möjligheter som upphandlare, att styra vad och hur man köper. Kommunerna är en av de största enskilda köparna av vissa produkter.

| GÅ: Texten kompletteras.

6.6.13 I bilaga 1 tabell 1.1, 1.2 och 1.3 bör ”Kravställning vid upphandling och inköp” föras in.

| GÅ: Bilagan kompletteras.

6.7 Kostchefer och andra representanter för kostförsörjning

6.7.1 Både serveringssvinn och tallrikssvinn bör mätas.

GÅ: Ok.

6.7.2 Förslag på målformulering: ”Mängden matsvinn som slängs inom skola, vård och omsorg i kommunerna ska minska, tallrikssvinnet ska minska med 15 % och serveringssvinnet ska minska med 25 %.”

| GÅ: Målet omformuleras.

6.7.3 Lägg till förklaring att även matavfall som servetter och skal ingår i begreppet matsvinn. Lägg till förtydligande av begreppet serverings

svinn. Serveringssvinn: Serveringssvinn är all mat som har varit ute på exempelvis serveringslinjen/buffén/salladsbordet och som måste slängas.

| *GÅ: Texten kompletteras.*

- 6.7.4 Åtgärd 1.1.1: Att informera och få med pedagogerna i målarbetet är en nyckelfaktor. Gästrike återvinnare kan stötta genom att söka upp och erbjuda föreläsning/information gärna i samband med att svinmätningar genomförs. Deltagarna i matsvinngruppen ska stötta varandra genom regelbundna träffar där gruppen utbyter erfarenheter.

| *GÅ: Åtgärden förtydligas.*

- 6.7.5 Åtgärd 1.1.2: Ta bort begreppet ”storkök” och ersätt med kommunala ”kök”.

| *GÅ: Texten ändras.*

6.8 Referensgruppen med miljö- och hälsoskyddsinspektörer

- 6.8.1 Det vore bra med ett mål om farligt avfall från företag, men det förutsätter att vi hittar en möjlig uppföljning. Kanske kan ett sätt vara att följa upp de företag som fått broschyren om farligt avfall.

GÅ: Målet kvarstår tills vidare.

- 6.8.2 Gör en tydlig rubriksättning i föreskrifterna.

| *GÅ: Föreskrifterna kompletteras.*

- 6.8.3 Tydliggör att beslut om förlängda hämtnings- eller tömningsintervaller upphör om ny ägare flyttar in.

| *GÅ: Texten justeras.*

- 6.8.4 Befrielse från skyldighet att lämna hushållsavfall är en märklig handläggning då det i princip är omöjligt att uppfylla kriterierna för befrielse.

GÅ: Instämmer, men möjligheten måste finnas enligt miljöbalken.

7 Övriga remissinstanser

7.1 Länsstyrelsen Gävleborg

7.1.1 Länsstyrelsen bedömer att förslaget är väl balanserat med en lämplig ambitionsnivå, vilket gör det trovärdigt.

GÅ: Bra.

7.1.2 Det är viktigt att mål är både mätbara och kvantifierade.

GÅ: Instämmer.

7.1.3 Gällande mål 1.3 bör avsikten förtydligas, vad avses med ”inom och utom de kommunala verksamheterna”

GÅ: Mål 1.3 omformuleras och detta kommer att tydliggöras.

7.1.4 Ambitionsnivån i mål 2.1 och 2.2 är bra, men är det praktiskt möjligt att nå målen? Om målen formuleras utan möjlighet till en felmarginal kan de bli omöjliga att uppnå.

GÅ: Mål 2.1 utgår och används som indikator. Mål 2.2 är svårt att nå, men vi har valt att formulera det som en nollvision. Målet kvarstår.

7.1.5 Mål 3.1 är inte kvantifierat. Det är rimligtvis svårt gällande mätbarheten av det verksamhetsavfall som ingår i detta mål. Dock borde det vara möjligt med en kvantifiering gällande det avfall som omfattas av kommunalt ansvar.

GÅ: Instämmer. Målet kommer att förtydligas avseende mätning.

7.1.6 Länsstyrelsen anser att det är viktigt att tillsynsmyndigheterna arbetar med tillsynsinsatser som syftar till att verksamheterna ska arbeta aktivt med att lyfta avfall uppåt i avfallshierarkin eller klassa om avfallet till restprodukter där det är möjligt. Det är bra om detta framgår tydligt i avfallsplanen.

GÅ: Planen förtydligas enligt förslaget.

7.1.7 Mål 3.2 är mycket otydligt och bör formuleras om eller förklaras.

GÅ: Målformuleringen är direkt tagen ur de nationella målen. Vi håller med om att formuleringen är svår. Målet kompletteras med ett förtydligande.

7.2 Länsstyrelsen Uppsala

7.2.1 Länsstyrelsen i Uppsala har inget att erinra mot reviderat förslag.

GÅ: Ok.

7.3 Högskolan i Gävle – studenter vid coop-utbildningen i miljöteknik

7.3.1 Det vore bra med en åtgärd om att förbättra möjligheterna till sortering i stadsmiljö (som i Kvarnparken)

GÅ: Åtgärdsprogrammet kompletteras med åtgärd om detta.

7.3.2 Det vore bra med åtgärder för att minska nedskräpning av engångsgrillar.

GÅ: Åtgärdsprogrammet kompletteras med åtgärd om detta.

7.3.3 Tydliggör nyttan med avfallsförebyggande ännu mer

GÅ: Texten justeras.

7.3.4 Skapa mer tillgängliga möjligheter att lämna in kemikalier och annat farligt avfall

GÅ: Detta ingår i åtgärdsprogrammet.

7.3.5 Det saknas ett tydligt mål att minska avfallsmängderna. Det vore bra med ett tydligt mål om detta.

GÅ: Ett mål om detta införs.

7.3.6 Komplettera med en åtgärd att lyfta upp behov till beslutsfattande myndigheter och instanser som har rådighet i frågor där Gästrikre återvinnare inte har det (men ser behoven)

GÅ: Åtgärdsprogrammet kompletteras med åtgärd om detta.

7.3.7 Mål 2.1 kan mätas på fler sätt i sammanhang där Gästrikre återvinnare möter medborgarna, t ex frågor/enkäter vid mässor mm.

GÅ: Bra förslag. Sannolikt utgår detta mål som mål betraktat, men kommer att användas som en indikator.

7.3.8 Använd bilden av avfallstrappan och förmedla den ännu tydligare i olika sammanhang. T ex skulle man kunna ha en modell av trappan i olika sammanhang och flytta olika avfall i den.

GÅ: Bra förslag, tack.

7.3.9 Bör mål 3.2 om rötning även innehålla något om grödor?

GÅ: Inte i målformuleringen.

7.3.10 För att nå mål 1.2 behövs uppmuntran och återkoppling, inte bara information.

GÅ: Helt rätt, åtgärdsprogrammet kompletteras.

7.3.11 Åtgärd 3.3.2. bör formuleras som andel fordon, inte antal.

| GÅ: *Åtgärden formuleras om.*

7.3.12 I åtgärderna till mål 1.1 om att minska matsvinn bör det förtydligas vilka som är berörda (måltidspersonal, pedagoger, elever)

| GÅ: *Åtgärderna förtydligas.*

7.3.13 Målområdena bör justeras så att allt som handlar om farliga ämnen och farligt avfall ligger i samma målområde.

| GÅ: *Målområdena formuleras om enligt synpunkt.*

7.3.14 Se över ordvalen i åtgärderna (uppmuntra, verka för, utveckla, ställa krav mm) så att det blir konsekvent.

| GÅ: *Instämmer.*

7.4 Region Gävleborg

7.4.1 Regionen anser att förslaget på uppdateringarna avfallsplanen och lokala renhållningsordningen är framåtsyftande bl.a. gällande förbyggande, optimering av avfallsinsamling, ökad återanvändning och ökad källsortering. Revideringarna går i linje med nationella mål och det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen. Framförallt målet att förflytta sig uppåt i avfallstrappan, genom hållbar produktion, konsumtion och avfallshantering, där intentionen är att undvika att avfall alls uppkommer är bra.

GÅ: *Det är positivt.*

7.4.2 Målet om att alla företag ska ha en säker och väl fungerande hantering av sitt farliga avfall och elavfall ligger i helt i linje med Regions egna ambitioner om att säkerställa hanteringen av detta avfall.

GÅ: *Det är positivt.*

7.4.3 Regionen anser att det är bra med de ökade ambitionerna för insamling av matavfall, bland annat med tanke på potentialen att kunna tillvarata denna resurs på ett mera miljömässigt sätt t.ex. biogas. Där en regional biogasproduktion öppnar för möjligheten att ställa om mot en fossilfrifordonsflotta.

GÅ: *Instämmer.*

7.4.4 Region Gävleborg ser framemot ett fortsatt samarbete kring de avfallsstrategiska frågorna.

GÅ: *Det är positivt*

7.5 Svensk Däckåtervinning

7.5.1 På förekommen anledning så vill Svensk Däckåtervinning (SDAB) ta upp att det finns ett växande område som ansvarsmässigt ligger utanför Svensk Däckåtervinnings administrerade producentansvar och det gäller privatimporterade däck. Förordningen om producentansvar för däck omfattar endast de som yrkesmässigt importerar och sätter däck på den svenska marknaden och alltså inte de däck som en privatperson köper t ex via internet från Tyskland (SDAB får således inte in några återvinningsavgifter för dessa däck). Dessa däck är ju (enligt lagstiftaren) ett kommunalt ansvar som grovavfall från hushåll. Det är vanligt att dessa online-däck monteras av lokala däckverkstäder som har samarbetsavtal med de utländska företagen och SDAB kommer i takt med att andelen däck i Sverige som kommit in utan att betala till systemet ökar att bli mera restriktiva med att bekosta insamling och återvinning av sådana däck. Kommunerna bör därför ha en strategi för hur dessa ska hanteras.

GÅ: Detta förtydligas i åtgärdsprogrammet.

7.5.2 Notera att de däck som sätts på marknaden på nya personbilar (fordon <3,5 ton) faller under producentansvaret för fordonet (ELV-direktivet) och att BilSweden (bilimportörerna) valt att stå utanför SDABs system och i stället bekosta däckåtervinningen via bildemonterarna. De däck som sitter på skrotbilar omfattas således inte heller av SDABs ansvar (antalet på en skrotbil motsvarar ju antalet på en nysåld bil så de kvittas mot varandra fast de inte är fysiskt samma däck). Det är relativt vanligt att demonterare bygger däckhögar och det är en krympande bransch varför tillsynen är viktig så att det inte blir högar kvarlämnade från den typen av verksamhet.

GÅ: Åtgärden om tillsyn förtydligas om detta.

7.5.3 SDAB är tacksamma om kommunerna informerar om att privatpersoner får lämna däck på däckverkstäder gratis (vid fler än 8 däck rekommenderas kontakt med oss för att få en anvisad plats) och SDAB tar hand om dem via det förfinansierade producentansvaret. Däremot ingår inte källsorteringen att skilja däck från fälg i producentansvaret och verkstäderna har rätt att ta betalt för detta.

GÅ: Vi informerar om detta.

7.5.4 Om kommunerna vill ansluta sina ÅVC till SDAB är de varmt välkomna, tänk dock återigen på att systemet endast omfattar rena däck utan fälg.

GÅ: Detta ingår bland föreslagna åtgärder i åtgärdsprogrammet.

7.6 Omställning Järbo

7.6.1 Omställning Järbo betonar att en viktig framgångsfaktor är att det ska vara lätt att göra rätt.

GÅ: Instämmer.

- 7.6.2 Omställning Järbo föreslår följande åtgärder för att skapa beteendeförändringar: avgifter, information, kommunikation, positiv återkoppling, design, förändrat konsumtionsbeteende.

GÅ: Instämmer. Ingår i planen.

- 7.6.3 För nästan alla mål anges att de ska nås ”senast 2020”. Det tycker vi är för lång tid. Vi ser gärna att ni konkretiserar delmålen och att det sker nu.

GÅ: Avsikten är att nå målen senast 2020, men gärna tidigare. När det gäller åtgärderna görs en bedömning inför varje år vilka som ska genomföras följande år. Mycket arbete pågår redan. Vi håller med om att arbetet är angeläget. Dock är det inte realistiskt att genomföra allt redan 2015. Planen kompletteras med ett förtydligande om detta.

- 7.6.4 Utsortering av farligt avfall från hushållen kan bli mycket bättre med aktiv information.

GÅ: Instämmer. Detta ingår i åtgärd 2.2.3.

- 7.6.5 Källsortera rätt ska vara enkelt, lättillgängligt och finnas information nära, t ex affären, och framförallt ska de tömmas innan de blir överfulla, för att hindra nedskräpning i dess närhet.

GÅ: Instämmer.

- 7.6.6 Papperskorgar, askkoppar och påsar för hundbajs, bör bli fler i den offentliga miljön och tömmas oftare.

GÅ: Detta förs in som en åtgärd i åtgärdsprogrammet.

- 7.6.7 Vid badplatser, populära utflyktsmål, bör det finnas särskilda behållare för burkar och flaskor.

GÅ: Detta förs in som en åtgärd i åtgärdsprogrammet.

- 7.6.8 Vid gemensamma hämtställen är det ett problem att en hel del som inte hör hemma i kärnen kastas där. Gör tydliga skyltar om vad man får kasta i de gröna respektive bruna kärnen, men även information om var man ska slänga det övriga.

GÅ: Gästrike återvinnare genomför åtgärder vid de gemensamma hämtställen där det uppstår problem. De flesta gemensamma hämtställen fungerar bra.

- 7.6.9 Plast av alla slag är ett växande problem. Inför gärna en ”plastskatt” på påsar och kassar från butiker för att minska plastanvändningen och ge människor ett incitament att använda återanvändbara kassar.

GÅ: Intressant förslag, dock inget som Gästrike återvinnare har möjlighet att besluta om.

7.6.10 En kommunikation med producenter bör startas med syfte att minska plastanvändning i förpackningar

GÅ: Intressant förslag och helt i linje med gällande lagstiftning, dock något som Gästrike återvinnare har begränsade möjligheter att påverka.

7.6.11 Det vore bra att samla in plastföremål som inte är förpackningar för återvinning.

GÅ: Instämmer. Ingår i åtgärd 3.1.11.

7.6.12 Hur ska ensilageplast från jordbruket tas omhand?

GÅ: Ensilageplast från jordbruket omfattas av producentansvar och det finns insamlingsssystem via Svensk Ensilageplast Retur AB (se www.svepretur.se).

7.6.13 Vi saknar en samlad riskanalys av t ex:

- vad som kan hända med avfall som hamnar på fel ställe
- vilka kända och okända föroreningskällor som kan finnas
- vilka åtgärder ni bedömer bör sättas in (även om det inte ligger inom de ansvarsområden denna plan handlar om)
- skjutbanor med mängder av blykulor i marken

En analys kan ge underlag för hur man ska prioritera åtgärder.

GÅ: Analys och eftertanke är alltid bra. Gästrike återvinnare arbetar kontinuerligt med riskanalyser.

7.6.14 Hur ser åtgärdsplanen för övergivna skrotbilar ut? Hur ska omhändertagandet finansieras? Vilka påtryckningsmedel finns på markägare med skrotbilar på tomten?

GÅ: Detta ingår att klargöra inom ramen för åtgärd 3.1.21.

7.6.15 Många i Järbo anser att det är för snålt med öppettider vid återvinningscentralen i Järbo, endast en eftermiddag i veckan. Vi önskar att öppettiden utökas.

GÅ: Önskemål om utökade öppettider finns för samtliga våra återvinningscentraler. Utökande öppettider är till stor del en ekonomisk fråga. Varje utökning av öppettiderna en dag i veckan kostar ca 200 000 kronor. En sådan utökning på 11 av våra centraler skulle årligen öka våra kostnader med drygt två miljoner kronor. I de flesta orter i landet av Järbos storlek finns ingen återvinningscentral alls och med 50 öppettidagar per år och inte alltför långt till närliggande centraler (Sandviken och Kungsgården) torde det vara möjligt för de allra flesta att finna möjlighet att utan alltför mycket planering och anpassning finna tillfällen att utnyttja centralen (centralerna).

7.6.16 En större tydlighet och enhetlig benämning av de fraktioner som ska sorteras är önskvärt.

GÅ: Instämmer att tydlighet är viktigt. Ingår i åtgärd 3.1.3.

7.7 Gästrike återvinnare internt

- 7.7.1 Samla det som handlar om farliga ämnen och farligt avfall i samma målområde 2: ”Minska användningen av farliga ämnen och säkra hanteringen av farligt avfall”

| *GÅ: Målområdet ändras.*

- 7.7.2 Ta bort mål 2.1 om människors kunskap om farligt avfall och låt det vara en indikator istället. Det viktiga är att det inte finns något farligt avfall där det inte ska vara.

| *GÅ: Målet utgår och används som indikator.*

- 7.7.3 Ta bort ”som slängs” i mål 1.1, de orden tillför inget.

| *GÅ: Texten justeras.*

- 7.7.4 Formulera mål 3.1 om att förflytta avfallet uppåt i avfallstrappan som ett tillstånd, inte som en aktivitet.

| *GÅ: Målet omformuleras.*

Synpunkter från utställning för allmänhetens granskning

8 Utställning för allmänhetens granskning (juni-juli 2015)

8.1 Emma Ellström, Sandviken

8.1.1 Min absolut mest angelägna synpunkt till er är era öppettider.

Snälla, ha öppet när folk är lediga. Typ:

Måndag -fredag 07-19

Lördag 9-17

Söndag 12-17

Se, vad bra det skulle gå att återvinna med bättre tillgång till er. Då kan vi göra ett bättre jobb tillsammans.

För mig är Sandviken närmast men alla medborgare som är intresserad av återvinning och har ett miljötänk som sträcker sig längre än att dumpa sitt avfall i skogen önskar nog generösa öppettider.

Det är mitt bidrag till en hållbar avfallsplan.

Vänligen,
Emma Ellström

GÅ: Öppettider och service är viktigt. Det ska vara lätt att göra rätt. Tack för konkreta förslag. Gästrike återvinnare arbetar ständigt med att se över öppettider och kostnader för att hitta en bra servicenivå till en rimlig kostnad. Det gör vi bland annat genom kundenkäter. Detta förs in som en åtgärd 3.1.30 i åtgärdsprogrammet för att tydliggöra frågan.

8.2 Annette Nyström, Norrsundet

8.2.1 Återvinningscentralen i Hamrånge.

Bättre öppethållandetider behövs, fler dagar i veckan och någon kväll.

GÅ: Öppettider och service är viktigt. Det ska vara lätt att göra rätt. Tack för konkreta förslag. Gästrike återvinnare arbetar ständigt med att se över öppettider och kostnader för att hitta en bra servicenivå till en rimlig kostnad. Det gör vi bland annat genom kundenkäter. Detta förs in som en åtgärd 3.1.30 i åtgärdsprogrammet för att tydliggöra frågan.

Hela området och infartsvägen bör asfalteras. Bilarna blir leriga och dammiga i all väderlek, man avstår att åka dit pga all smutsen, och att man måste tvätta bilen efter besöket där.

GÅ: Vi är medvetna om problemet och det finns planer på att asfaltera själva återvinningscentralen. Dock ligger det en bit fram i tiden.

8.2.2 Återvinningsstationen i Norrsundet (endast en i samhället).

Belysning krävs, och under den mörka årstiden kan man inte sortera förpackningarna i mörkret. Det finns gamla belysningsstolpar som inte fungerar, troligen urkopplade? Bilister parkerar med belysningen på mot containrarna för att kunna se var man ska lägga återvinningen.

Luckor eller dylikt måste finnas för inkasthålen på containrarna (speciellt för plasten) för att förhindra att fåglar drar ut avfallet som sprids runt om hela området. Frågan är också vem som ska städa upp efter fåglarna?

GÅ: Det är Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTIAB) som ansvarar för insamlingen av tidningar och förpackningar och för återvinningsstationer. Vi vidarebefordrar dina synpunkter till dem.

Med hopp om förståelse för återvinningsproblemen här hos oss i den norra delen av Gävle kommun.

Vänligen, Annette Nyström